

ข่าวประชาสัมพันธ์ สำนักงานเกษตรอำเภอนาเชือก

โรคขอบใบแห้งข้าว

เดือนเกษตรกรจังหวัดมหาสารคาม ด้วยขณะนี้อยู่ในช่วงฤดูฝน ข้าวส่วนใหญ่อยู่ในระยะแตกกอ สภาพอากาศมีความชื้น ขอให้เกษตรกรเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ของโรคขอบใบแห้งและสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ หากใบข้าวมีลักษณะแผลซ้ำที่ขอบใบของใบล่าง หรือแผลเป็นทางสีเหลืองยาวตามใบข้าว ให้รีบแจ้งสำนักงานเกษตรอำเภอและสำนักงานเกษตรจังหวัด เพื่อดำเนินการควบคุมและป้องกันกำจัดทันที

เชื้อสาเหตุ : เชื้อแบคทีเรีย *Xanthomonas oryzae* pv. *oryzae* (ex Ishiyama) Swings et al.

ลักษณะอาการ

โรคขอบใบแห้งข้าว สามารถพบได้ตั้งแต่ระยะกล้า แตกกอ จนถึงออกรวง โดยระยะกล้าจะมี จุดเล็กๆ ลักษณะซ้ำที่ขอบใบของใบล่าง ต่อมาประมาณ 7 – 10 วัน จุดซ้ำนี้จะขยายเป็นทางสีเหลือง ยาวตามใบข้าว ใบที่เป็นโรคจะแห้งอย่างรวดเร็ว และสีเขียวจะจางลงเป็นสีเทา อาการในระยะปักดำ จะแสดงหลังจากปักดำแล้วประมาณหนึ่งเดือนถึงหนึ่งเดือนครึ่ง ใบที่เป็นโรคขอบใบมีรอยขีดซ้ำ ต่อมา จะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองที่แผลมีหยดน้ำสีครีมคล้ายยางสนกลม ๆ ขนาดเล็กเท่าหัวเข็มหมุด ต่อมาจะเปลี่ยนเป็น สีน้ำตาลและหลุดร่วงและลอยไปตามน้ำ ซึ่งจะทำให้โรคสามารถระบาดไปยังพื้นที่อื่นได้ แผลจะขยายไปตามความยาวของใบ บางครั้งขยายเข้าไปข้างในตามความกว้างของใบ ขอบแผลมีลักษณะเป็นขอบลายหยักแผลนี้เมื่อนานไปจะเปลี่ยนเป็นสีเทา ใบที่เป็นโรคขอบใบจะแห้งและม้วนตามความยาว ในกรณี ที่ต้นข้าวมีความอ่อนแอต่อโรค และเชื้อโรครามีปริมาณมาก จะทำให้ท่อน้ำท่ออาหารอุดตัน ต้นข้าวจะเหี่ยวเฉาและแห้งตายทั้งต้นอย่างรวดเร็ว เรียกอาการของโรคนี้ว่า ครีเสก (kresek)

สำนักงานเกษตรอำเภอนาเชือก โทรศัพท์ 043779190

ถนนนาเชือก-พยัคฆภูมิพิสัย ตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44170

เว็บไซต์ : <http://nachueak.mahasarakham.doae.go.th>

ข่าวประชาสัมพันธ์ สำนักงานเกษตรอำเภอนาเชือก

- 2 -

การแพร่ระบาด :

โรคขอบใบแห้งข้าวสามารถแพร่ระบาดไปกับน้ำในสภาพแวดล้อมที่มีความชื้นสูง และสภาพที่มีฝนตก ลมพัดแรงจะทำให้โรคสามารถแพร่ระบาดได้อย่างกว้างขวางรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ซึ่งพบค่อนข้างมากในนาข้าว นาในเขตชลประทาน ในแถบภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ

กรมส่งเสริมการเกษตร แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

1. ปลูกข้าวพันธุ์ต้านทาน เช่น กข5 กข7 กข14 กข17 กข21 กข23 กข25 กข29 (ชัยนาท 80) กข31 (ปทุมธานี80) กข37 กข39 พิษณุโลก 60-1 พิษณุโลก 60-2 สันป่าตอง1 สุพรรณบุรี1 สุพรรณบุรี2 สุพรรณบุรี3 และสุพรรณบุรี90
2. ในดินที่อุดมสมบูรณ์ ไม่ควรใส่ปุ๋ยไนโตรเจนมากเกินไป
3. เมื่อพบการระบาดของโรคในแปลง ไม่ควรระบายน้ำจากแปลงไปสู่แปลงอื่น
4. สำรวจแปลงนา อย่างสม่ำเสมอ และควรเฝ้าระวังการเกิดโรคถ้าปลูกข้าวพันธุ์ที่อ่อนแอต่อโรคนี้ เช่น พันธุ์ขาวดอกมะลิ105 กข6 พิษณุโลก 2 ชัยนาท
5. ใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น เซน แบคบีเคียว , ไอโซโพรไทโอเลน , คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ , สเตร็ปโตมัยซินซัลเฟต+ออกซีเตตราไซคลินไฮโดรคลอไรด์, ไตรเบซิคคอปเปอร์ซัลเฟต
ควรพ่นตั้งแต่พบอาการเริ่มแรก อัตราตามฉลากแนะนำในฉลาก
6. ใช้สารผลิตภัณฑ์ในการป้องกันการเกิดโรค เช่น *Bacillus subtilis* หากพบอาการของโรครุนแรงให้พ่นทุก 7 วัน หรือคลุกเมล็ดก่อนการปลูก อัตราตามฉลากแนะนำในฉลาก

สำนักงานเกษตรอำเภอนาเชือก โทรศัพท์ 043779190

ถนนนาเชือก-พัคฆภูมิพิสัย ตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44170

เว็บไซต์ : <http://nachueak.mahasarakham.doae.go.th>